

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. Nr. 385.

97de Møde.

Onsdagen den 12te Juni.

(Forts.)

Indenrigsministeren (forts.): Det kan maaffee have nogen Betænkelse, at hver Part vælger sin Mand, men jeg antager dog ikke denne Betænkelse for at have stor Betydning. Et saadant Valg er Noget, som hyppigt finder Sted i andre Forhold, og navnlig, naar man overlader en Sag til Afgjørelse ved Boldgift, er det jo netop den Maade, hvorpaa Boldgivtsmændene vælges. At det tredje Element, Formanden, som skal vælges af Regjeringen, fra først af skulde have nogen almindelig Tilbøielighed til at slutte sig mere til den ene Side end til den anden, det kan jeg paa ingen Maade antage, og skulde han virkelig have Tilbøielighed til at slutte sig til nogen enkelt Side, da maatte jeg troe, at det snarere vilde være til de Hoyerforpligtedes Side (Nei!); thi Formaålet, hvorfor den Mand skal virke, det er Hoyeriets Afsløsing, og med dette Formaal for Die maatte han, forekommer det mig, være mere tilbøielig til at see paa Bøndernes end paa Godseiernes Bedste, uagtet han vist altid bør og vil bevare Følelsen af den Pligt, som paahviler ham, ikke ledet af nogensomhelst Tilbøielighed at tilside sætte Retfærdighedens Fordringer. Med Hensyn til hvad der er blevet anført specielt om yderligere Dplysninger med Hensyn til Indtagelsen af Bøndejord, ifølge Placaten af 1838, maa jeg bemærke, at en Liste over de Indtagelser, som have fundet Sted, er udarbejdet, og vil blive Udvalget tilstillet, hvis det ikke har modtaget den. En yderligere detaljeret Sondring af de Tilfælde, hvor det har været Hoyeriet i det Hele eller kun for en væsentlig Deel, der er blevet afløst, skal see; men det vil kræve nogen Tid. Der er en lille Ucorrecthed i det, som den ærede Rigsdags-

mand for Svendborg Amts 6te District (S. N. Hansen) yttrede, som jeg maa berigtige. Han bemærkede, at Placaten af 1838 gik ud paa, at der kunde nedlægges indtil en Trediedeel af Bøndergodset under Hovedgaarden; men det er, som bekendt, aldeles ikke Tilfældet; det er en Trediedeel, som efter Maal og Tælt svarer til Hovedgaardens Tælt, hvilket jo er meget mindre end $\frac{1}{3}$ af Bøndergodset. Forøvrigt skal jeg aldeles ikke benægte, at der er indløbet Misligheder med Hensyn til de indkomne Dplysninger om, i hvilket Omfang Hoyeriet er blevet afføstet. Der er et Par enkelte herhen hørende Sager for Diebliffet svævende, som, hvis de ikke løses i Overensstemmelse med Ministeriets Anskuelse, ville blive Gjenstand for Domstolenes Afgjørelse. Forøvrigt erkjender jeg fuldkomment, at den omhandlede Bestemmelse er af den Art, at det var ønskeligt, ved en ny Lov at kunne komme ud over den.

Ordføreren: Da det ikke synes, som om Flere ville yttre sig ved nærværende Behandling, maa det være mig tilladt med faa Ord at gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til, hvad der fra forskellige Sider er yttret. Den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 4de District (S. Knudsen), der først tog til Orde, udviklede omstændeligt, hvilket Unde for Staten og Parterne Hoyeriet var, og hvorledes det i denne Henseende neppe stod tilbage for noget andet end Fæstevæsenet. Jeg skal meget gerne give ham Medhold deri. Jeg troer med ham, at vi ved Siden af disse Love fremfor Alt maae rette vor Opmærksomhed paa Fulbyrdelsen af det, hvorpaa Regjeringen allerede har paabegyndt ved Landbocommissionens Nedsættelse, nemlig Fæstevæsenets Afsløsing gennem en for Godseierne tyngende, for Fæsterne frivillig Ordning og saaledes, at de nuværende Fæsternes Familier tilstaaes en vis Dvotadeel af Stedernes virkelige Værdi; men jeg troer paa den anden Side, at man ikke